

Følgesymptomer efter COVID-19

COVID-19 *sequelae*

COVID senfølger

Følgesygdomme efter COVID

Følgeskader efter COVID

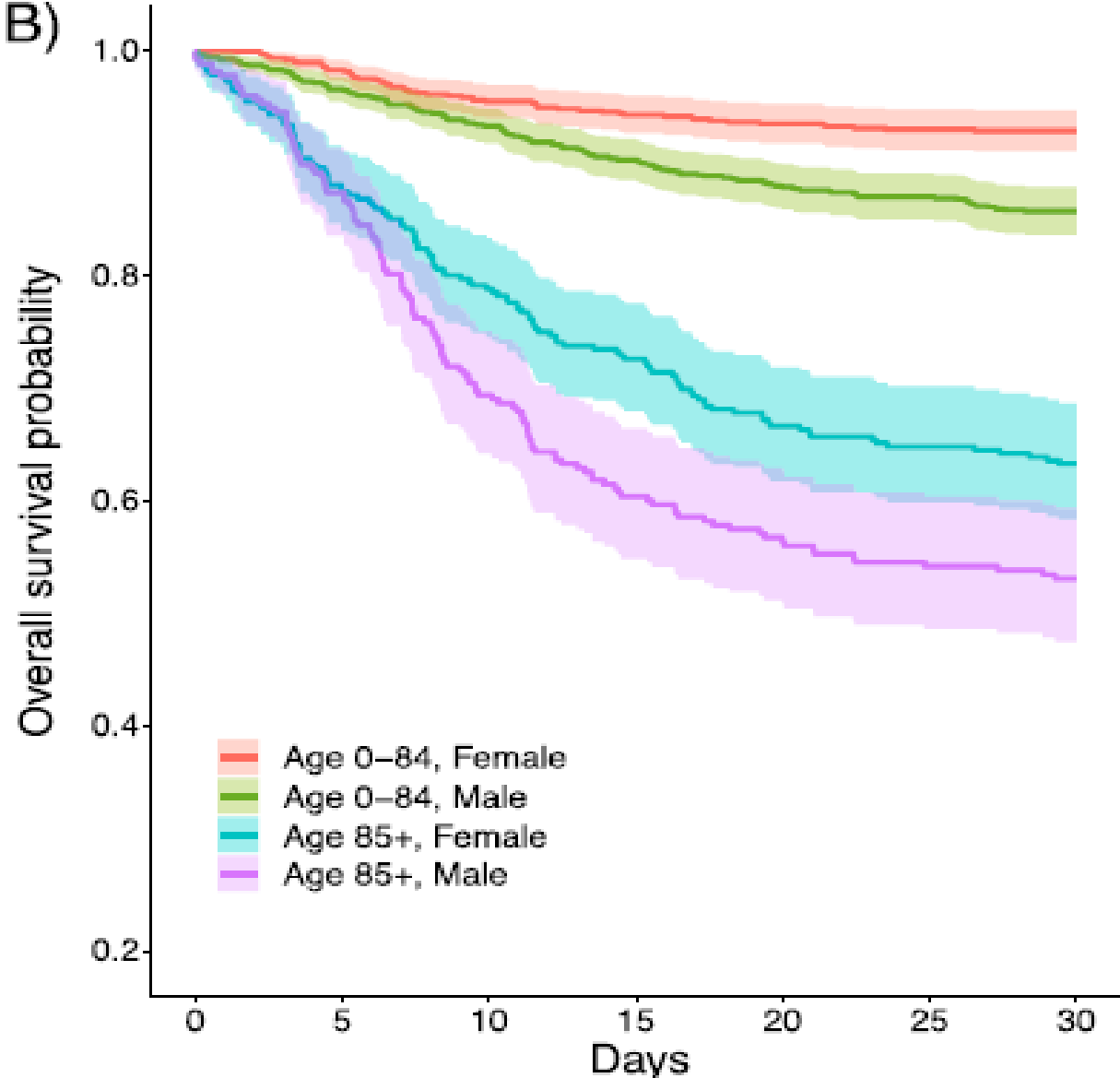
Long-term COVID

COVID-19 Long-term outcome

Long haul COVID-19

COVID-19 – mortalitet, første bølge

SSt anbefaling

- ”Ved uventede eller komplekse og langvarige senfølger bør indsatsen varetages på Regionale COVID-19 senfølgeklinikker.
- Der bør i hver region etableres et eller flere specialiserede tværfaglige teams..”
 - ”forankret i et intern medicinsk speciale, fortrinsvis infektionsmedicin ..”
- Tværsektoriel
- Systematisk vidensopsamling/forskning

COVID senfølge definitioner

Fra Britiske NICE:

Vedvarende symptomer 4-12 uger efter akut COVID og

Post-covid syndrome som følger der opstår efter akut COVID og varer mere

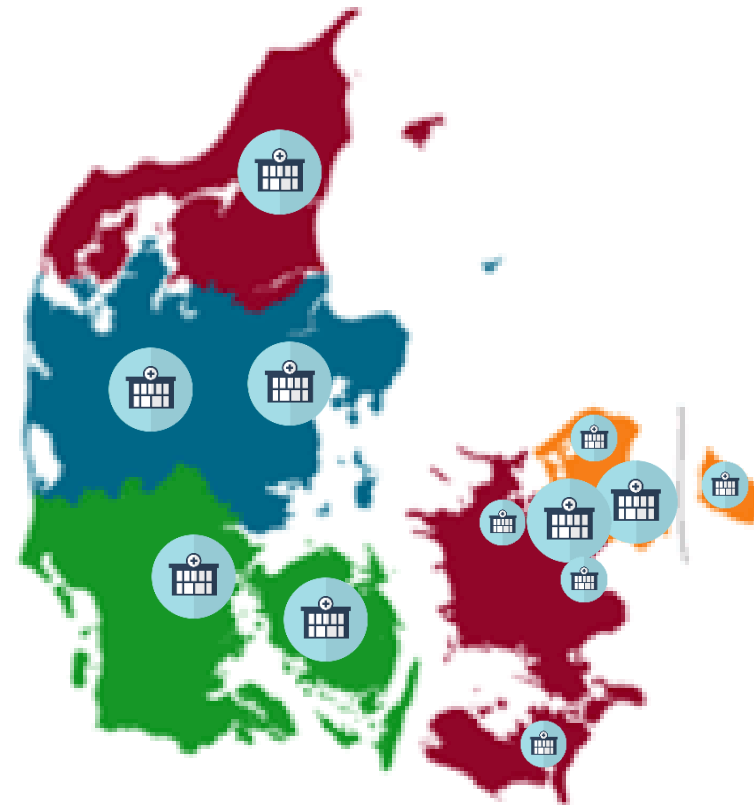
end 12 uger efter akut efter COVID og ikke forklaret af anden tilstand.

US:

Long term COVID er et syndrom der kan medføre åndenød, udmattelse (fatigue), søvnforstyrrelser, muskel- og ledsmerter, mave-tarmproblemer, *brain-fog* og depression

Henvisning til regionalt tilbud

- Sværere symptomer
- (uventede/komplekse og langvarige symptomer)
- Symptomer \leadsto 12 uger
- Symptomer, der tidsmæssigt kan tilskrives følger efter COVID-19
- Dokumentation for positiv COVID-19
 - PCR-test.
 - Serologisk test
 - Klinisk vurdering

Klinik for COVID senfølger, Region Sjælland

Henviste patienter skal have symptomer i over 6 uger efter infektion.
Patienter med lette symptomer og symptomer fra et ”organ” skal ikke ses i COVID senfølge regi.

- Center uden mure
- Central visitationsenhed

Patienter ses i klinik i forhold til primære symptomatologi – Fx:

- Åndenød hos lungelæger
- Hovedpine hos neurologer
- Tab af lugtesans hos øre-næse-hals læger **OSV !**

Ugentlig **M**ulti **D**isciplinær **T**eam konference til mest komplekse tilfælde
Langt de fleste patienter vil dog blive set og behandlet hos Egen Læge

Region Sjællands Klinik for COVID19-senfølger

- Lette eller forbigående symptomer håndteres i primærsektor
- Svære, uventede eller komplekse symptomer > 6 uger: kan henvises til sygehuse
- Sygehushenvisninger påføres "Obs COVID-senfølger", og hvilket speciale der henvises til

Praktiserende læge

Henvisningsenheden

- Hovedsymptom indenfor et bestemt speciale: sendes til specialet
- Uspecifikke symptomer eller mange forskellige symptomer: sendes til ETUB
- Ved tvivl eller afvisning: sendes henvisning til infektionsmedicin mhp. beslutning

Lungemedicin

Neurologi

Øre-Næse-Hals

Kardiologi

Psykatri

ETUB*

Andre specialer

I specialet:

- Forløbslabel "Senfølger COVID-19" påføres
- Vurdering
- Ansvar for hele patientforløbet
- Genoptræningsplan
- Vurdering af funktionsevne inklusiv faste spørgeskemaer

Senfølge-MDT:

- Ved behov for tværfaglig drøftelse
- Relevante specialer deltager

Reumatologi

Arbejds-
medicin

Lunge-
medicin

Neurologi

Infektions-
medicin

Kardiologi

Funktionelle
-lidelser

Øre-
Næse-
Hals

Nationalt COVID senfølge samarbejde

Månedlige konferencer regionsklinikkerne imellem.

Erfaringsudveksling

Nu også med mulighed for case-diskussion og behandling

Endnu ingen nationale projekter (Århus us. effekt af Q10 og forekomst af myopati)

De fleste henviste har ikke været indlagt på sygehus - >80%

De er yngre - unge

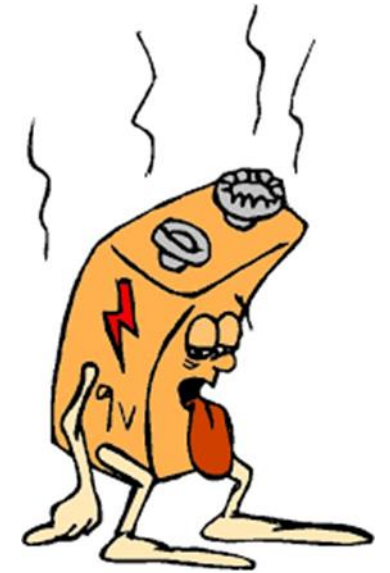
Sygdom som er lige så farlig som blodforgiftning

Langvarigt sygeleje hos yngre – 10 til 14 dage !

Uafhængige rapporter fra mange lande med dokumentation af helt ens symptomatologi efter COVID-19

Unge mennesker med højt funktions- og aktivitetsniveau.

Patienter får i vid udstrækning det forløb efter sygdom som de bliver stillet i udsigt (Astrup et al. Surgery 2012)

Hvordan håndterer vi patienten?

Information, information, information

Udelukkelse af anden årsag til symptomerne

Screening med Rtg. thorax, hæmatologi, lever-nyretal, CRP, ferritin, TSH, d-dimér, SARS antistoffer (testosteron/østrogen status), evt. morgen cortisol

Åndenød – Lungemedicin (udvidet lungefunktion, gangtest, scanning)

Mange ekstraslag – hjertemedicin (ekkokardiografi, hjertediagram, arb. test)

Muskel-træthed og kognitive udrodringer (neurologi, evt. EMG)

Andet? (reumatologi, ØNH)

Energi, udmattelse

